

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4To/10/2016
Identifikačné číslo spisu:	9016898306
Dátum vydania rozhodnutia:	17.01.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:9016898306.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Štefana Harabina na verejnom zasadnutí konanom 17. januára 2017 v Bratislave, v trestnej veci proti obžalovanému JUDr. E. S. pre trestný čin poisťovacieho podvodu podľa § 250c ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len Tr. zák.) sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 88 Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. januára 2016, sp. zn. 3 T 1/2009 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. odvolanie obžalovaného JUDr. E. S. s a z a m i e t a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. januára 2016, sp. zn. 3T 1/2009 bol obžalovaný JUDr. E. S. uznaný vinným zo spáchania trestného činu poisťovacieho podvodu podľa § 250c ods. 1, ods. 4 Tr. zák. sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 88 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

potom, čo dňa 10.9.1993 v X. v pobočke Y. R. a.s. uzatvoril poistenie svojho osobného motorového vozidla zn. HONDA ACURA NSX, T. N. XX-XX, rok výroby 1991, č. motora XXXXXXXXX, č. podvozku H zakúpeného predtým za sumu 180.000,-Sk (5.974,90 €) začiatkom mesiaca september 1993 od E. T. (nar. XX.X.XXXX), v úmysle zvýšiť hodnotu poisťovaného vozidla, ako pravý doklad o nadobudnutí uvedeného vozidla predložil fiktívnu kúpno-predajnú zmluvu a faktúru č. 24/8/93 o zakúpení uvedeného vozidla za sumu 3.800.000,-Sk (126.136,90 €) v hotovosti dňa 30.8.1993 od firmy N. s.r.o. X., následne dňa 05.11.1993 do Y. R., a.s. pobočka X. prostredníctvom Y. R., a.s. pobočka S. oznámil dopravnú nehodu uvedeného vozidla s jeho úplným zničením, pri vyhýbaní sa čelnej zrážke s neznámym kamiónom a vybočení svojím osobným motorovým vozidlom mimo vozovku, na základe čoho pod č. poistnej zmluvy 24832279/61 a pod č. poistnej udalosti 32-20958/26 mu bola plnením poistnej udalosti Y. R., a.s. zaplatená celková suma vo výške 1.106.740,-Sk (36.737,- €), napriek tomu obžalovaný JUDr. E. S. požadoval od Y. R., a.s. U., odštepný závod Q. vyššie plnenie z poistnej udalosti, a to finančnú čiastku vo výške 3.456.000,- Sk (114.718,- €), pričom k takto ohlásenej

dopravnej nehode nedošlo a k zničeniu uvedeného vozidla došlo tak, že obžalovaný JUDr. E. S. dňa 20.10.1993 v skorých ranných hodinách na ceste III. triedy medzi obcami Padaň a Padaš nafingoval dopravnú nehodu tak, že za bližšie nezistených okolností sa s vozidlom dostal z vozovky do poľa, kde auto bolo úmyselne zapálené.

Za tento trestný čin bol obžalovanému podľa § 250c ods. 4 s použitím § 40 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere jeden rok, pričom podľa § 58 ods. 1 písm. a/, § 59 ods. 1 Tr. zák. výkon trestu mu bol podmienenečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní dva roky.

Súčasne podľa § 228 ods. 1 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len Tr. por.) bol obžalovaný zaviazaný k povinnosti na náhradu škody poškodenej spoločnosti G.-Y. R., a.s., U., D. rad X vo výške 36.737,- Eur.

Podľa § 229 ods. 2 Tr. por. bola poškodená strana so zvyškom nároku na náhradu škody odkázaná na konanie o veciach občianskoprávných.

Naproti tomu obžalovaní P. U., A. T. a R. X. podľa § 226 písm. c/ Tr. por. boli spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako pomoc k trestnému činu podvodu podľa § 10 ods. 1 písm. c/, § 250 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. oslobodení. Rozsudok v oslobodzujúcej časti vo vzťahu k týmto obžalovaným nadobudol právoplatnosť dňa 10. júna 2016.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie obžalovaný JUDr. E. S..

V časti odôvodnenia odvolania označenej ad 1/ obžalovaný JUDr. E. S. prezentoval názor, že súd prvého stupňa urobil skutkové závery výlučne na základe výpovede svedka E. T., pričom jeho tvrdenia nijako neverifikoval. Napriek tomu, že svoje skutkové zistenia oprel aj o výpovede svedkov W. Q. a T. O., s ich obsahom sa nezaoberal. Výpovede svedkov - príbuzných N. A. ml. majú, podľa jeho názoru len hypotetický charakter, pričom sú v rozpore s výpoveďami svedkov H. S. - otca obžalovaného, T. W. - jeho starej mamy a D. S. - jeho bývalej manželky, ktorí zhodne potvrdili, že obžalovanému poskytl na kúpu motorového vozidla finančné prostriedky. Obžalovaný poukázal ďalej na výpoveď svedka RNDr. D. X., ktorý potvrdil verziu prezentovanú obžalovaným, že vozidlo zakúpil od N. A. ml. v spoločnosti N., kde bola dňa 30. augusta 1993 uzatvorená kúpno-predajná zmluva.

V časti odôvodnenia odvolania označenej ad 2/ obžalovaný dôvodil, že súd prvého stupňa založil skutkové zistenia týkajúce sa nafingovania dopravnej nehody na základe znaleckého posudku z odboru cestnej dopravy, svedeckej výpovede Ing. J. S. - pracovníka poisťovne, ktorý vykonal ohliadku vozidla, svedka T. J. - likvidátora pobočky Y. R. v S. a na základe príslušných listinných dôkazov, ktorí svedkovia ale nie sú autorizovanými subjektmi kompetentnými posudzovať odborné otázky o možnej príčine požiaru. Závery znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline považuje obžalovaný za hypotetické bez posúdenia reálneho technického stavu motorového vozidla.

Z odborného vyjadrenia znalca z odboru požiarnej ochrany Ing. Albína Kostolanského vyplýva, že v danom prípade nebolo možné jednoznačne sa vyjadriť k príčine požiaru a jeho ohnisku. Bez významu v tomto smere nie je ani výpoveď svedka J. U. - dopravného policajta, ktorý uviedol, že so vznietením vozidla pri dopravnej nehode sa stretol po prvý raz, avšak medzičasom zažil takýchto prípadov viac, pričom vždy išlo o drahé zahraničné vozidlá.

V záverečnej časti odvolania obžalovaný vyjadril názor, že dokazovaním sa nepodarilo spoľahlivo a bez pochybností skutkovo ustáliť, že sa dopustil trestného činu podvodu, pretože absentuje pojmový znak objektívnej stránky predmetnej skutkovej podstaty trestného činu a za tejto situácie neprichádza do úvahy ani existencia znakov subjektívnej stránky vo forme úmyselného zavinenia.

Na verejnom zasadnutí najvyššieho súdu obhajca obžalovaného s poukazom na argumentáciu uvedenú v písomnom odôvodnení odvolania navrhol obžalovaného spod obžaloby oslobodiť, alebo alternatívne s

poukazom na extrémne dlhé trestné konanie v predmetnej veci zastavenie trestného stíhania podľa § 11 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Prokurátor Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu s poukazom na správnosť a zákonnosť rozsudku krajského súdu navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného odvolania obžalovaného JUDr. E. S. podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a zistil, že krajský súd na hlavnom pojednávaní vykonal v predmetnej veci všetky potrebné a dostupné dôkazy, tieto potom následne náležite v intenciách zákonného ustanovenia § 2 ods. 12 Tr. por. vyhodnotil a dospel tak k správne mu záveru, že výsledkami vykonaného dokazovania bolo jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázané a dokázané, že predmetný skutok, ktorý bol obžalovanému JUDr. E. S. kladený za vinu sa stal a naplnil zákonné znaky trestného činu poist'ovacieho podvodu podľa § 250c ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 88 Tr. zák., a preto obžalovaného v konečnom dôsledku uznal zo spáchania tohto trestného činu vinným.

V rámci zisťovania a ustálenia skutkového stavu, krajský súd ako súd prvého stupňa vykonal na hlavnom pojednávaní všetky potrebné a dostupné dôkazy, tieto následne jednotlivo aj vzájomne vyhodnotil a dospel tak ku správne mu a úplne mu skutkovému záveru, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania. V odôvodnení napadnutého rozsudku potom súd vyložil, ktoré skutočnosti vzal za dokázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a akými právnymi úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Z odôvodnenia rozsudku je tiež zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky si preto v celom rozsahu osvojil skutkové závery prvostupňového súdu a v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu predmetný skutok sa stal tak, ako to správne zistil a ustálil na základe vykonaného dokazovania prvostupňový súd. Odvolacie námietky obžalovaného prezentované v tom zmysle, že napadnutý rozsudok trpí nesprávnosťou a neúplnosťou skutkových zistení, že motorové vozidlo kúpil od N. A. ml. prostredníctvom spoločnosti N. dňa 30. augusta 1993 za sumu 3.800.000,- Sk, odvolací súd nepovažoval za dôvodné, pretože takáto jeho obhajoba bola vykonaným dokazovaním jednoznačne vyvrátená.

Odvolací súd nemá pochybnosti o tom, že skutok tak ako je uvedený vo výrokovej časti napadnutého rozsudku obžalovaný JUDr. E. S. spáchal. Z výsledkov vykonaného dokazovania nepochybne vyplýva záver, že v inkriminovanom čase v pobočke Y. R. a.s. v X. uzatvoril poistenie osobného motorového vozidla zn. HONDA Acura NSX, EPZ N. XX-XX zakúpeného predtým za sumu 180.000,- Sk (5.974,90 Eur) začiatkom septembra 1993 od E. T., predložil ako pravý doklad o nadobudnutí vozidla fiktívnu kúpno-predajnú zmluvu a faktúru o zakúpení vozidla za sumu 3.800.000,-Sk (126.136,90 Eur) v hotovosti dňa 30. augusta 1993 od firmy N. spol. s r.o. X.. Následne dňa 5. novembra 1993 poisťovní oznámil dopravnú nehodu tohto vozidla, pri ktorej došlo k jeho úplnému zničeniu, na základe čoho mu bola poisťovňou zaplatená suma vo výške 1.106.740,- Sk (36.737,- Eur) . Následne požadoval od poisťovne sumu 3.456.000,-Sk (114.718,- Eur) , pričom k takto ohlásenej dopravnej nehode nedošlo, ale k zničeniu motorového vozidla došlo tak, že nafingoval dopravnú nehodu.

V súlade s názorom prvostupňového súdu prezentovanom v odôvodnení napadnutého rozsudku, aj Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací nezistil žiadne okolnosti, na základe ktorých by bolo možné spochybniť výpovede svedkov E. T., W. Q. a T. O., z výpovedí ktorých je zrejmé, že predmetné motorové vozidlo bolo dovezené z USA v poškodenom stave, kde bolo zakúpené za 2.800,- USD,

následne bolo opravené a prihlásené do evidencie na W. Q., ktorý následne ho odpredal E. T. a ktorý ho prihlásil do evidencie dňa 18. augusta 1993 a následne bol automobil sprostredkovane odpredaný obžalovanému.

Svedkovia -príbuzní nebohého N. A. ml., ktorý bol konateľom spoločnosti N., J. A. - manželka, G. A. - matka, N. A. - brat a N. A. st. - otec zhodne potvrdili, že N. A. ml. motorové vozidlo zn. Honda Acura NSX nikdy nevlastnil a teda ho nemohol obžalovanému odpredať. Vyjadrili sa tiež, že ak by takéto vozidlo vlastnil, tak by o tom určite museli mať vedomosť.

Z obsahu listinných dôkazov vyplývajú skutočnosti, o ktorých vypovedali svedkovia E. T. a W. Q., a to najmä, že predmetné motorové vozidlo po dovezení z USA dňa 26. mája 1993 bolo colnými orgánmi prepustené do prevádzky, dňa 15. júla 1993 bolo zaevidované na W. Q. a bolo mu pridelené EČV, 18. augusta 1993 bol vykonaný prepis vozidla na E. T. a následne dňa 2. septembra 1993 prepis na JUDr. E. S.. Dňa 20. októbra 1993 došlo k jeho zničeniu pri „dopravnej nehode“ a 5. novembra 1993 uplatneniu poistného plnenia obžalovaným.

Zo záveru znaleckého posudku Ústavu súdneho inžinierstva v Žiline vyplýva, že vo vozidle zn. HONDA Acura NSX sa nachádzali istené okruhy elektroinštalácie a nadštandardne chránená palivová nádrž a táto kombinácia vo vzťahu k priebehu nehodového deja predstavuje minimálnu pravdepodobnosť vznietenia vozidla. Znalci takmer s „naprostou istotou“ rezultovali, že v dôsledku trvalého skratu v elektroinštalácii automobilu a poškodenia palivového systému, resp. úniku benzínu do priestoru posádky vozidla k jeho vznieteniu a následne k zničeniu nemohlo dôjsť a dostatočne jasne a presvedčivo takéto stanovisko odborne odôvodnili. Takýmto záverom posudku znaleckého ústavu potom plne zodpovedajú aj závery ohliadky vozidla vykonanej pracovníkom poisťovne Ing. J. S. a likvidátora poisťovne T. J., ktorí zhodne v súlade so stavom zrejým aj z fotodokumentácie potvrdili, že zadná časť vozidla - palivová nádrž a motor, ale aj sedadlá ostali zachovalé a neboli zásadne poškodené požiarom. Výsledky dokazovania v tomto smere sú teda v príkrom rozpore s verziou prezentovanou obžalovaným, založenou na tvrdení, že s vozidlom mal dopravnú nehodu v dôsledku prudkého manévru, pri vyhýbaní sa inému motorovému vozidlu. Preto jeho odvolacie námietky uvedené v časti odvolania ad 2/ považoval najvyšší súd za nesprávne, prezentované z hľadiska jeho subjektívneho pohľadu a ako také ich nemohol reflektovať.

V súvislosti s obhajobnými tvrdeniami obžalovaného v tom smere, že výpoveď E. T. je v rozpore s výpoveďami príbuzných obžalovaného jeho otca H. S., starej mamy T. W., bývalej jeho manželky D. S. a jeho priateľa RNDr. D. X. (keď všetci títo svedkovia zhodne potvrdzovali jeho verziu popisu skutkového deja) treba zdôrazniť, že súd prvého stupňa ich správne hodnotil ako výpovede blízkych osôb obžalovaného a ako také, aj v kontexte s ďalšími dôkazmi ich hodnotil ako výpovede urobené zrejme v snahe mu napomôcť.

Na druhej strane na rozdiel od týchto svedeckých výpovedí počas konania nevyšli najavo žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybňovali výpovede nestraných svedkov E. T., W. Q. a T. O., J. A., G. A., N. A. a N. A. st.

Preto odvolacie námietky obžalovaného, že súd hodnotil dôkazy selektívne, účelovo a tendenčne neobstoja. Výpovede uvedených svedkov i listinné dôkazy vzájomne korešpondujú a jednoznačne potvrdzujú, že obžalovaný sa dopustil konania kladeného mu za vinu, pričom podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prvostupňový súd nepochybil ani pri právnom posúdení tohto jeho konania, keď ho uznal za vinného zo spáchania trestného činu poisťovacieho podvodu podľa § 250c ods. 1, ods. 4 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005 sčasti dokonaného a sčasti v štádiu pokusu podľa § 8 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 88 Tr. zák., pretože sa dopustil konania bezprostredne smerujúceho k získaniu značného prospechu a spôsobeniu značnej škody inému prostredníctvom vylákania poistného plnenia tým, že ho uviedol do omylu v otázke splnenia podmienok na jeho poskytnutie, pričom ale k dokonaniu činu došlo len sčasti.

Podmienečný trest odňatia slobody uložený obžalovanému za použitia zmierňovacieho ustanovenia § 40

ods. 1 Tr. zák. pokladá najvyšší súd za zákonný a spravodlivý, a to najmä s poukazom na skutočnosť, že v predmetnom prípade trestné konanie trvalo neprimerane dlho, čím bolo porušené právo obžalovaného na prejednanie veci v primeranej lehote bez zbytočných prieťahov. Súd prvého stupňa správne zohľadnil všetky tri základné kritériá - právnu a faktickú zložitost' veci, správanie účastníka konania a spôsob akým súd vo veci postupoval. Aj najvyšší súd zdieľa názor, že najväčšou mierou boli vyvolané prieťahy konania vinou orgánov činných v trestnom konaní a súdov, tu treba ale zdôrazniť skutočnosť, že aj obžalovaný istou mierou prispel k ich vzniku. V danej súvislosti treba pripomenúť, že v priebehu konania sa často nedostavoval na hlavné pojednávania a takéto jeho obštrukčné správanie vyvrcholilo rozhodnutím súdu o jeho vzatí do výkonu väzby (uznesenie z 15. decembra 2015, sp.zn. 3T 1/2009).

Zastavenie trestného stíhania pre neúmerňú dĺžku trestného konania z dôvodu uvedeného v § 11 ods. 1 písm. h/ vtedy účinného Trestného poriadku s poukazom na článok 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v posudzovanom prípade neprichádza do úvahy. K takémuto postupu žiadna medzinárodná zmluva Slovenskú republiku nezaväzuje. Neúmerňú dĺžku konania môže súd zohľadniť pri výmere trestu a tak poskytnúť dotknutej osobe spravodlivé zadost'učinenie.

Na druhej strane treba konštatovať, že i keď judikátúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo všeobecnosti nevyklučuje ani rozhodnutie o zastavení trestného stíhania z dôvodu extrémne dlho trvajúceho konania, v predmetnej trestnej veci obžalovaného JUDr. E. S. najvyšší súd dospel k záveru, že takýto postup nie je odôvodnený, keďže obžalovaný svojim konaním sa sčasti aj sám podieľal na predlžovaní konania. Mierny podmienený trest odňatia slobody, ktorý mu bol uložený je trestom, ktorý predstavuje dostatočne adekvátnu kompenzáciu za porušenie jeho práva na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prieťahov. Preto najvyšší súd návrh obhajcu obžalovaného na zastavenie trestného stíhania neakceptoval.

Na základe vyššie formulovaných úvah dospel najvyšší súd k záveru, že žiadna z odvolacích námietok uplatnených obžalovaným JUDr. E. S. nemohla byť posúdená ako opodstatnená, a preto jeho odvolanie podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.